

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Het Leven Der HH. Maeghden Die Van Christvs tijden tot
dese eeuwe Inden Salighen Staet Der Svyverheydt inde
Wereldt gheleeft hebben**

Rosweyde, Heribert

T'Antwerpen, 1626

November.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43129

S MAXELENDIS Virgo et Martyr.

13.

Novembris.

Ioan. Cnobbaert exc.

HET LEVEN

V A N D E

H. MAXELENDIS 13. Nov.
A. 670.

M A G H E T

ende Martelaerſſe.

In de ſtadt Camerſſick waren twee edele ghehouwe vve oude
 ſijckte lieden ghenoeint Humbinus ende Ameltru Regiſters
 dis / edele / rijcke ende godtbruchtighe perſoonen; van Neder-
 van welke ghebozen wiert de H. Maxelendis; die lands.
 van joncky af thoonde / dat de gratie des Heeren
 haer ſonderlinghe verkozen hadde om ſijne bruyt te zyn;
 ende dooz goede ſozghvuldigheyt / die haer ouders droe De H.
 ghen / om haer op te voeden inde vreeſe Godts / gaf ſp Maxelendis
 haer gheheel tot der deught; verlatende de ghenuechten / van joncky
 vermakinghen ende rhydkortinghen van andere maegh ſeer deught-
 den van haren ouderdom. Sp was ſeer ſchoon / ende delgck.
 wel ſoo eerlyck / ecnſamigh / ſtatigh / ende aenghenaem
 in hare handelinghen. Sp was ſeer bemint van een ie-
 ghelyck dooz haren naem; ende hoe wel ſp verborghen
 was in haer ſecreet vertreck; nochtans om dat ſp begif-
 tigh was met alle gaven / diemen in eene vrouw-per-
 ſoone soude moghen begheeren / van edeldom / rijck-
 dom / ſchoonheyt ende gratie; ſoo wiert ſp van veel ten
 houwelgck begeert van hare ouders: en ſp wel wetende
 dat hare dochter niet en begeerde te houwelijcken / ſeldē
 deſe ſake upt met verſcheyden verwo / om tijt te winnen.

Onder deſe vijers was een machtigh Heer ghenoeint Sp worde
 Harduinus; die ſoo verliefde op deſe H. Maghet / dat hy ten houtwe-
 haer van hare ouders ten houwelgck begeerde / met ſoo lijck van
 veel biddens / beloſten ende dreyghementen / dat hy hen Harduinus
 verwon; ende ſp hem die beloefden te gheben / ſonder begheert.
 iet aen hunne dochter te ſegghen. Harduinus was ſeer
 verblijdt / om dat hy verkregghen hadde het gene dat hy
 ſoo ſeer begheerde: ende hy vertroock na ſijn huys om te
 bereyden het ghene noodigh was tot de bruyloſten / die
 op eenen ſekeren dagh gheſtelt waren.

Hier

Sp heeft be-
lofte van
reynighepdt
ghebaen.

Sp wordt
van de En-
ghelen ver-
sterckt.

Sp heeft
liever te
sterben dan
haer reynic-
hepdt te
verliesen.

Hier-en-russchen vzaeghden de ouders aende H. Ma-
xelendis oft sy wilde trouwen desen heere / die soo
stark/machtigh/ende schoon was; haer vermanende dat
sy haer begheben soude onder het jock van den houwe-
lijcken staet / ende hen ghehoorsaem zyn; aenghesien sy
in desen staet Godt wel konde dienen. De H. Maghet
wierdt beroert: want sy hadde wel een ander voorne-
men/ende Godt hare reynicheyt toe-gheepghent; sy be-
gheerde datmen haer eenen dagh soude gheben om haer
beter te bepeysen: ende sy vzaecht geheel dien nacht ober
met bidden; van den Heere begheerende / dat hy haer
ongheschendt wilde sparen; ende haer wapenen met
sijne gratie/ om te moghen verwinnen de kranckhepdt
des bleeschs / ende het gheweldt van de ghene die het
wilden besmetten. Godt versterckte haer door een vi-
sioen van de Enghelen/ die haer besochten ende moedt
gaben. Des anderen daeghs ontboot sy hare ouders/en
berispte hen van het ghene dat sy ghebaen hadden/son-
der het selve haer te kennen te gheben; aenghesien sy nu
oudt ghenoech was/om te bekennen wat sy behoorde te
doen/ om goet ende quaedt te weten: sy verklaerde hen
dat sy van jonckx af Christus tot eenen brupdegom ge-
nomen hadde; ende oversulckx in ghrender manieren
laten en soude te doen het ghene dat sy beloest hadde.

Den dagh van de bruploft naeckte: ende Harduinus
quam seer vrolyck met groote heerlijckhepdt van sijne
vrienden ende dienaren om die te houden. Humbinus
nam sijne dochter Maxelendis bykans met ghewelt met
den hant/om dat sy trouwen soude. Maer sy sprack in
sulcker manieren / ende met groote standt vastichepdt
aen alle de ghene die ter bruploft ghekomen waren; dat
sy terstondt wel bemerkten/dat sy tijdt verlozen; ende
dat dese H. Maghet liever het leven dan hare reynicheyt
verliesen soude. Harduinus ontfleken met eene groote
begheerte/ om de H. Maghet te genieten/ was censdeels
beschaemt/ censdeels ontfleken met gramschap / ende
uysinnigh. Een ieghelijck ghingh hierom naer huys/de
H. Maghet verrock in thare / ende begaf haer noch
meer tot deughdelijcke wercken/ tot het ghebedt/ debo-
tie/vasten/ waken/ aelmoessen ende wercken der berm-
hertichepdt: vernemende dat den Heere haer haest soude
gheben de kroone der martelien/ booz de bescherminge
van hare maeghdelijcke reynighepdt.

Sommighe

Sommighe daghen hier nae/ wierden de ouders van Maxelendis ter maeltijt ghenoodt van eenen sekeren hunnen vriend: ende om dat hunne dochter gheene genoechte en nam in soodanighe feesten ende bancketten/ lieten sy haer t'hups. Harduinus vernam dit / ende want hy droncken was vanden wijn der liefden/ dochte hem dat dit den bequamen tijdt was / om de heplighe Maghet te ghenieten / ende sijne quade begheerte te volbrēngghen. Verblint dan ende bevanghen met sijne quade begheerlijckhepdt / ghingh hy met ghewapent volck na haer hups: ende onverhoets inkomende/ hoe wel sy haer verborghen hadde / bont hy haer nochtans ten laetsten: hy begonst haer met smeecken / bidden/ ende soetichepdt te raden / dat sy hem soude trouwen/ ende sijnen wille doen: maer sy was stantvastigher dan eene steenrotse/ daer de rasende baren op bryken; ende septe tot hem: Dat gheen ghewelt groot ghenoech en was, om dat sy ontrouwe doen soude aen Iesus Christus, ende dat hy wel konde haer lichaem, maer niet haer ziele doode; dit segghende ontwoongh sy haer upt de handen van de ghene die haer vast hielen. Harduinus onsteken met 't vyer der begheerlijckhepdt / ende niet rasernisse liep haer na / ende doodde haer met sijn sweerd. Maer op den selven ooghenblick als hy het bloedt sagh loopen upt het lichaem vande Maghet wierdt hy blindt: ende sijne mede-ghesellen die met hem ghekomen waren / verlieten hem; vreesende oock alsoo ghestraft te worden.

Dese sake wierdt verbreydt; ende men begroef haer hepligh lichaem inde kercke van den heplighen Petrus ende Paulus, in een dorp daer ontrout ghelegghen; daer het dyp jaren was / tot dat het den heplighen Vindicianus Bisschop van Camerijck verboerde ter plaetsen daer sy gemartelizeert hadde gheweest/ dooz eene openbaringhe/ die eene godtbruchrighe weduwe hadde ghehad; hoorende eene stemme upt den hemel/ die haer beval/ dat sy by den Bisschop soude gaen; ende hem van Godts wegghen segghen/ dat hy dit hepligh lichaem soude verboeren/ om dat hy dese heplige op de selbe plaetse begheerde te vereeren.

Maxelendis
wederstaet
aen Har-
duinus.

Harduinus
doodt de M.
Maxelendis.

Hy worde
blindt.

Lichaem
van Maxe-
lendis worde
verboert
dooz bero-
penbaringhe.

S. CÆCILIA. Virgo et Martyr

Ioan. Gnobbert. excudit.

H E T L E V E N

V A N D E

H. C A E C I L I A 22. Nov.
A. 232.

M A G H E T

ende Martelaerſſe.

De gloziouſe Maghet en martelaerſſe *S. Cæci- Vt oude
lia* was gebozē tot Roomen van ſeer machti- *Registers
ghe/ edele/ ende doorluchtrighe ouders. Als ſp ende Sim.
van den Heere des hemels gheroepen wierdt/ Metaphr.
gaf ſp hem terſtondt ghehoor; ende wierdt in
ſulcker boeghen met ſijne goddelijcke liefde ontvonckt/
dat ſp dagh ende nacht niet anders en oberlepde / noch
iet anders en handelde / van hoe ſp deſe volmaeckte lief-
de verwerben ſoude. Daerom droegh ſp den boeck der
Euangelien altoos / ende overlas dien dickmaels; ar-
beydende met alle haer vermoghen om de woorden des
Salichmaeckers te werck te ſtellen / ende haer teeder *De S. Cæci-
lia caſtijdt
haer lichaem
met baſten
ende haren
kleederen.*
maeghdelijck lichaem te caſtijde met een ſcherp baſten/
ende pijnelijcke haren kleederen; bemerkende dat ſp
alſoo meer ſoude behaghen aen haren lieven bropde-
gom Iesus Christus.*

Alſoo deſe ſalighe Maghet haer bekommerde met deſe
heylighe oeffeningen; ſoo is 't gheſchiet dat hare ouders
haer teghen haren danck ten houwelijck gaben aen een *Sp wordt
ten houwe-
lijck ghe-
eſcht.*
nen machtrighen jonghen edelman ghenaemt Valeria-
nus. Den dagh quam aen / op welken de broploſt ge-
houden ſoude worden: ende als nu een ieghelijck vae-
lijck ende verheught was; ſoo was de ſalighe Cæcilia al-
leen bedroeft ende benaubt van herten: ende uytwen-
dijelijck ghecleedt ende verciert zijnde met koſtelijcke
kleederen van zijde ende gout / naer haren en haer brop-
degoms ſtaet; hadde ſp op haer bloot lichaem een roude
haren-cleedt; ende die daghen te voren ſtorzeſe ober-
bloedighe tranen / vaſtende ende biddende / en badt den
Heere ſeer oodmoedelijck / dat hy haer ſupber / repn /
ende ongheschent wilde bewaren / als ſijne / hoe-wel
ontwe-

Sp neemt
de Heplighen
tot hare
hoorspre-
kers.

onweerdighe bruydt. Ende om dese weldaedt beter van
Godt te verwerben/ nam sy tot hare voorsprak en d'En-
ghelen/ d' Apostelen/ de Martelaren/ ende boven al de
Maghet der maeghden/ de Coninginne van alle Hepl-
lige onse L. Vrouwe. In deser manieren bereyde de H.
Maget haer tot den dagh der bruyloften; betrouwende
op haren Salichmaker ende Heere/ dat sy haren bruyde-
gom Valerianum alleen soude mogen sien sonder scha-
de van hare reynighejdt: ghelijck het oock ghebeurt is.

Hare reden
tot Valeria-
nus haren
bruydegom.

Want alsoo sy haer op den nacht van de bruyloft
met hem alleen vondt / sprack sy tot hem in deser voe-
ghen: Mijnen alderliefften bruydegom, ick hebbe eene
groote begheerte om u eene heymelijcke saecke te ont-
decken, indien ick sekerlijck wiste, dat ghy die soudt ver-
swijghen, ende niet uytbrenghen. Valerianus beloefde
ende swoer haer / dat hy die uyt sinen mondt niet en
soude laten komen. De H. Maghet seyde dan tot hem:

Sp heeft
eenen Engel
hoor be-
waerder
van hare
supberhejdt.

Ick late u weten, dat ick in mijn gheselschap hebbe ee-
nen Engel van mijnen Godt, die mijn lichaem met groo-
te sorghvuldighejdt ende yver bewaert: ende indien
ghy my wilder aen-tasten door vteesschelijcke liefde, ick
vrees dat het u leyen soude kosten: maer indien hy siet,
dat ghy my bemint met eene suyvere ende reyne liefde;
soo sal hy u beminnen, ghelijck hy my bemint; ende sal u
veel gratien bewijzen, ghelijck hy my doet.

Valerianus was een luttelken beroert / hoorende dese
woorden van de H. Cæcilia; ende andwoorde haer een
weynich bevreest ende verbaest: Indien ghy / mijne
bruydt / begheert dat ick uwe woorden gheloove; doet
my desen Enghel sien / dien ghy seght in u gheselschap
te wesen: want indien ick den selven niet en sie; soo sal
ick dencken / ende my vastelijck laten voostaen / dat
ghy op eenen anderen man verliest zyt/ ende my niet en
bemint: het welck u soo qualijck ende ongheluckichlijck
sal bekomen / dat het u ende hem het leven sal kosten.
Hier op andwoorde de H. Maghet Cæcilia: Men en kan
gheen klaer-schijnende licht sien met blinde ooghen;
noch ghy en kont geenen Enghel sien met eene besmette
ende onreynne ziele. Niet-temin is 't sake dat ghy begeerte
hebt den selven te sien; soo moet ghy in I e s v m *Chri-
stum* onsen Heere ghelooven, ende alder-eerst ontfangen
het H. doopsel: op dat ghy mooght ghesuyvert worden
van uwe onsuuyrheden ende sonden.

Men en
kan gheenen
Enghel sien
met eene
besmette
ziele.

Valeria-

Valerianus toonde eenen goeden wille om dit te doen / door de groote begheerte die hy hadde / om den Enghel te sien: ende vzaeghde wie hem leeren ende doopen soude. Hy font hem tot den H. Paus Vrbanus, die eene mijle van Roomen verborghen was / ende gaf hem lickteeckenen om hem te binden / met eenen byef aen den selven. Valerianus verhaelde hem / wat hem met Cæcilia ghebeurt was: ende als den H. man hem hadde horen spreken / viel hy ter aerden: hy hief sijne handen na den hemel / hy stortede veel tranen van blijdschap / ende hy dede sijn ghebedt aen den Heere / segghende: Alder glorieusten Heere mijnen Godt, saeyer van suyvere raden, pluckt nu de vrucht van het saet, dat ghy in *Cacilia* uwe bruydt ghesaeyt hebt; vwant siet hier Valerianus haren bruydegom, die te voren gheweest heeft ghelijck eenen fellen leeuw, dien seynt sy u nu ghelijck een saechtmoedigh lam: ende hy en soude by my niet komen met soo groote begheerte, ten ware om uwe wet te aenveerden. Daerom Heere, verlicht sijn herte, openbaert u aen hem: op dat hy u klaerlijcker bekennende, hem mach afscheyden van de ydelheyt ende ongheval van dit ellendigh leven. Ende alsoo den H. Vrbanus dese woorden sprack / openbaerde daer een oudt man / die eerweerdigh van aensicht / ende in witte kleederen gekleet was / hebbende eenen boeck in de handt / beschreven met goude letteren. Ende als Valerianus dien sagh / wierdt hy verschriekt / en viel als dootd ter aerden. Vrbanus hief hem op / en gaf hem moedt. Hy beval hem / dat hy soude lesen 't ghene dat in desen boeck gheschreven was: ende daer waren dese woorden: Den waerachtigen Godt is een, het waerachtigh geloove is een, ende 't waerachtigh Doopsel

Hy seyndt
Valerianus
aen den H.
Vrbanus.

Eenen Enghel openbaert hem.

Ephes. 4.

Hy vont haer in haer vertreck biddende / en aen hare sijde eenen Enghel des Heeren / in de ghedaente van eenen schoonen jonghelinck / gekleet met klaerheyt; ende upt sijn aensicht quam een wonderlijck licht. Valerianus was verbaest: ende den Enghel wel aensende / bemerkte hy / dat hy in sijne handen hadde twee schoone

bb

kransen

Valerianus
bindt eenen
Enghel by
sijn bruydt/
die hen
twee cran-
sen gheeft.

cransen van roosen ende lilien / die hy upt den hemel ghebzacht hadde. Den Enghel gaf hem eenen / ende eenen aen S. Cæcilia ; segghende tot hen : Dese cransen, die ick u ghegheven hebbe, zijn ghevlochten vande bloemen, die ghepluckt worden inde lustighe ende wel-riekende velden des Hemels : welcke IESVS Christus u seynt, op dat ghy malkanderen voort-aen sout beminnen met eene reyne ende suyvere liefde. Dese bloemen en sullen noyt verflensen, noch en sullen hunnen soetē reuck niet verliezen : daer en-boven niemant en sal die moghen sien, dan die de suyverheydt beminnen, ghelijck ghy die bemint. Ende om dat ghy, Valeriane, hebt ghelooft de woorden van uwe bruyt; soo heeft Godt my tot u ghesonden, om dat ghy soudt weten, dat hy u seer lief heeft, ende dat hy bereyt is u te gheven al dat ghy van hem sult begheeren.

Hoozende den nieuwen saldaet van Christus dese groote ende goedertieren belofte / die den Enghel hem van 's Heeren weghen dede / viel hy met eene diepe oodmoedichheydt ter aerden / danckende Godt van soo groote gratie : ende daer na seyde hy tot den Enghel : Ick en hebbe in dit leven gheene meerdere begeerte / dan te sien eenen mijnen broeder ghenaemt Tiburtius bekeert tot het ghelooft van mijnen Heere IESVS Christus : want ick hebbe hem soo lief als mijn eyghen leven : ende ick wilde wel dat hy deuchtigh ware vande gratie / die ick ontfanghen hebbe. Ende alsoo den Enghel seyde / dat Godt hem hadde verleent het ghene dat hy begheerde ; dat Tiburtius soude komen tot de kennisse van 't waerachtigh licht / ende dat sy beyde haest souden ghecroont worden met de martelic ; verdween hy upt hunne ooghen / latende hem seer ghetroost in 't gheselschap van S. Cæcilia.

Terstont quam Tiburtius inde camer daer Valerianus ende de H. Cæcilia waren; ende hy roock eenen seer soeten reuck vande cransen van roosen ende bloemen / die den Enghel hen upt den hemel hadde ghebzacht; hoe wel hy die niet en sagh. Hy was hier af verwonderd (want 't en was geenen tijdt van roosen oft lilien) ende vraghde waerom dat het daer soo wel roock / om dat den selven meer hemelsch dan aertsch was. Hier upt namen de twee Heylighen eene oorsake / om Tiburtio te verclaren de groote gratie die sy van Godt hadden ontfanghen /

Hy bidt
boudt sijnen
broeder
Tiburtius.

fanghen / d'pdelheyt der goben die de verblinde hepden
 aenbaden / midts oock de waerheyt van 't Christen
 gheloobe ; ende begonsten hem te raden dat hy het selve
 soude aenbeerden ende Christen worden . Al 't welck sy
 hem sepden met soodanighe gratie / cracht ende hemel-
 schen gheest / dat Tiburtius hem ghewonnen gaf / ende
 viel de H. Cæcilia te voet ; presenterende haer in alles ge-
 hoorfaem te zyn . Hy ghingh door haren raet met synen
 broeder Valerianus by den H. Paus Urbanus : vanden
 welcken hy ghedoopt wierdt . Hy ontfingh veel gratien
 vanden Heer / ende hy wiert ghemartelizeert met synen
 broeder Valerianus ende Maximus / ghelick inde Le-
 gende der Heplighen : te vinden is in hun leven op den
 14. dagh van April ; dat wy hier niet en verhalen / om te
 segghen 't ghene dat de H. Cæcilia epghentlick aengaet :
 hoe wel dat de martelie van dese twee broeders ende
 doozluchtighe ridders des Heeren / is de vryucht van ha-
 re ghebeden / ende als een hoonigh-raet / die sy als eene
 sozghvuldighe ende constighe vie ghemaect heeft / ont-
 te presenteren aende tafel vanden hemelschen Vader .

Tiburtius
 wort bekeert
 ende ghe-
 doopt.

Ma dat de twee broeders Valerianus ende Tiburtius
 ghecroont waren met de martelie / aenghestien sy waren
 rijcke ende machtighe Heeren ; soo dede Almachius (die
 hen ter doot verwesen hadde / ende begheerte hadde om
 te hebben hun groot goet) vanghen de glorieuse Maget
 Cæcilia ; die (soo hy meynde) hadde bedrogghen haren
 bypdegom ende schoon-broeder / ende die weten soude
 waer hunne groote schatten ende rijckdommen waren .
 Als sy voor hem ghebrycht was / vragghde hy haer na de
 rijckdommen van Valerianus ende Tiburtius . Ende
 alsoo de H. Maghet antwoorde / dat sy versekert en wylt
 het perijckel waren (want sy waren onder alle de arme
 menschen upt-ghedeylet) soo was den Oversten seer ge-
 stoozt ; ende sepde tot haer met groote gramschap : Cæci-
 lia , indien ghy niet terstont en wilt de doot sterben /
 doet aen de goden offerhande . Maer de Maghet en ach-
 tede syne snydende woorden noch wrede dreygementen
 niet . Ten laetsten / als daer sommighe woorden tusschen
 hen beyden gheschiet waren ; willende Almachius haer
 raden / dat sy de goden soude aenbidden / ende syne be-
 belen onderdanigh zyn ; ende de heplighe Maghet haer
 selven presenterende tot alle tormenten ende pijnen / om
 Iesum Christum niet te verliezen : soo dede den Oversten

S. Cæcilia
 wordt ghe-
 vanghen.

haer leyden naer eenen tempel / om dat sy albaer soude offerhande doen / oft dat-men haer wreedelijck soude dooden. De goddeloose dienaers leyddē haer derwaerts; ende haer siende soo edel / soo rijck / soo eerbaer / soo schoon / ende inde jeught haers lebens; beweeght zijnde met een quaet medelijden; baden sy haer / dat sy haer-selven niet en soude bederven / noch haer-selven benemen de ghenuchten van dit leven om eene pdele supersticie ende dwaeshepdt; maer dat sy lieber offerhande soude doen ende ghenieten hare schoonheyt / edelhepdt / rijckdommen / ende alle andere goederen van dit leven.

Maer de H. Maghet / die haer herte inden Hemel hadde / ende aensagh met supbere ooghen de aertsche ende hemelsche dinghen ghelijck sy zijn / ende niet ghelijck sy schijnen te wesen / haer tot de selve keerende / seyde: Broeders, en denckt niet, dat voor den naem *Christi* te sterven, eenighe schade voor my sal wesen; maer een groot gewin. Want ick betrouwe op den Heere; ende ick houde voorseker, dat ick voor dit cranck ende verganckelijck leven sal vercrijghen een ander saligh ende eeuwich leven. En dunckt u niet goet ende nutbaer te zijn, eene seer slechte ende verworpen sake te verlaten, om te winnen eene andere die costelijcker ende van onwaerdeerlijcker weerden is te verlaten het slijck om het gout, de sieckte om de ghesontheydt, de doodt om het leven, ende het verganckelijck om het eeuwich? Waerom en wilt ghy niet dat ick mijn lichaem overlevere aen de tormenten, die soo haest voor-by gaen, ende aende doodt selve: want door die moet ick comen in het paleys van mijnen beminden bruydegom, die seer rijck ende seer vervult is van alle goederen, ende van eene salicheydt die nimmermeer en eyndicht? De woorden van de H. Maghet hebben soo crachtigh gheweest / ende doorsznedden in sulcker boeghen de herten vande ghene die de selve hoorde / dat sy beweeght zijnde dooz den geest vanden almachtighen Heere / beghonsten met luyder stemmen te seggen / dat sy geloofden dat *Iesus Christus* was den waerachtigen Godt. De H. Cæcilia leyde hen in haer hups: ende ontbiedende heymelijck den H. Paus Urbanus, wierden de selve van hem in 't gheloof onderwesen / ende ghedoopt met veel andere / outrent vier hondert personen; onder de welke was Gordianus eenen seer treffelijck man / ende van groote authozitept.

Sy wordt ghelept naer den tempel der afgoden.

Hare ghe-wichtighe bermanninge.

Sy bekeert vier hondert personen.

Als den Oversten Almachius vernam wat daer ghebeurt was / wiert hy seer ghestoort : ende naer dat hy de H. Maghet beproeft hadde / ende sijn uytterste best ghesdaen om haer te vermoorden / ende te brengen tot de aanbiddinge der afgoden ; bemerkende dat het al te bergheefs was / dede hy haer slupten in eene drooge stobe van het huys der heyligher Cæcilia selve / ende liet daer byer onder stoken ; om dat sy alsoo dooz de groote hitte soude versinachten. Maer den Heere bewaerde haer eenen gheheelen dagh ende nacht lanck / sonder dat sy eenichsins beschadicht wiert / oft eenē druppel sweets uyt haer aensicht liep ; ja in teghen-deel / haer dochte dat sy was in eene koele ende ghenuechelijcke plaetse.

Als dit aen Almachius ter ooren ghekomen was / beval hy / dat men haer soude onthoofde. Den beul sloegh haer dymael ; maer en konde haer hooft niet afhouden : ende die daer tegenwoordigh waren / vergaderden het bloedt / dat uyt haer wonden liep / met spongien ende doecken / om dat voor Reliquiē te bewaren. De H. Maghet leefde aldus noch dyp daghen : binnen welcken tijdt veel dienaren des Heeren haer quamen besoecken ; de welke sy vertroostede met minnelijcke woorden. Onder andere die daer tot haer quamen / was den heylighen Paus Vrbanus eenen : tot den welcken sy seyde : Dat sy vanden Heere begheert hadde, dat hy haer leven dry daghen soude verlenghen ; om hem haer goedt over te leveren, ende hem te bidden het selve onder de armen uyt te reycken, ende haer huys te wijen tot eene Kercke. Als de dyp daghen gheleden waren / ende de H. Maghet aendachtelijck in haer ghebedt lagh / vloogh hare salighe ziele claer-blinckende naer haren wel-beminden byzdegom / ten tijde vanden Keyser Alexander Seberus. Den H. Paus Vrbanus begroef haer lichaem op het kerck-hof van Calixtus : ende wijede haer huys tot een kercke.

Sy worde ghesloten in een stobe / ende niet ghehindert.

Sy wort met het sweerd ghequetst.

Sy gheeft haren gheest.

S. CATHARINA.

H E T L E V E N
V A N D E

H. CATHARINA 25. Nov.
A. 307.

M A G H E T
ende Martelaerſſe.

De doozluchtighe Maghet ende Martelaerſſe *Door Sim.*
S. Catharina was ghevozen tot Alexandrien *Metaph.*
in Egypten upt een Conincklyck gheslachte: ende andere.
ende ſp was begift met alle gratien ende be-
vallijckheden/ die men in eene vrouwe soude
moghē bereyſſen. Op was uptnemende ſchoon van
aenſicht/ ende daer by ſeer eerbaer: ſp was ſeer wijs en-
de van grooten verſtande / ende wel gheleert inde Phi-
loſophie ende menſchelycke wetentheydt; die doen tel
tydt tot Alexandrien ſeer flozeerde. Den Biſſchop E-
quilinus ſeght/ dat ſp/ eer ſp ghedoopt was / een viſioen
hadde; in het welk haer openbaerde de Coninghinne
der Enghelen onſe Liebe Vrouwe met haren beinin-
den Dōne / als een ſchoon kindeken op hare ermen; Christus
met ſijne
moeder open-
baert aende
S. Catha-
rina.
ende dat de Moeder Catharinam preſenteerde aen ha-
ren Dōne; die haer verwiery / ende ſp ſelven van haer
vervremde / ſegghende / dat deſe Maghet in ſijne ooghen
niet ſchoon en was / ter oorſake dat ſp de af-waſſchin-
ghe des heylighen Doopsels niet ontfanghen en hadde.
Catharina wierdt wacker: ende bemerckende wat haer
ghezack / ende waerom ſp niet weerdigh en was te
ſien het ſchoon aenſicht van Christus; wierdt ſp Chri-
ſtene / ende ghedoopt. Christus openbaerde haer weder-
om inde ſelve ghedaente als bozen; haer toebende ende
thoonende groote vrientschap inde reghenwoordigheyt
van ſijne alder-heyligheſte Moeder / eensamentlijck van
ontalijcke Enghelen ende Heylighen des Hemels / gaf Op gheeft
haer ſijne
troutwe met
eenen rinck.
by haer ſijne troutwe met eenen rinck / als een ſijne wa-
rachtighe bypdt. De glorieuſe Maghet ontsprongh upt
haren ſlaep / ende vondt den rinck aen haren vingher.

H h iij

Hier

Hierom plegghen sommighe de H. Catharinam te schil-
deren met Christus op de ermen van sijne eerweerdigh-
ste Moeder/die haer den rinck aen den vingher steeckt/
ende neemt haer tot sijne brypdt.

Het ghebodt
van den
Keyser
Maximi-
nus.

Ten tijde als in den Oosten regneerde Maximinus/
eenen soo fellen ende wreeden mensch / dat hy niet dan
den naem van mensch en hadde ; soo dede hy tot Ale-
xandrien wesende/ een ghebodt uyt-roepen in deser ma-
nieren. *Den Keyser Maximinus aen alle de ghene die onder
onse heerschappije zijn, saluyt.* VVy van de goedertierenheyt
der goden groote weldaden ontfanghen hebbende, soo
heeft het ons goedt ghedocht te wesen, dat wy hen tot
bekenentisse van hunne groote mildtheyt, oock behoor-
den offerhanden te doen: daerom vermanen ende bevelen
wy u, dat ghy komt iu onse reghenwoordicheydt; op dat
ghy met de wercken betoont de liefde ende eerweerdic-
heyt die ghy hebt tot onse groote goden. V-lieden waer-
schouwende, dat den ghenen die dit ons ghebodt niet en
sal ghehoorsaem zijn, ende volgt een ander gheloove,
dat teghen het ons strijdt; boven dien dat hy verliesen
sal de gratie van de onsterffelijcke goden, sal hy vallen
in onse gramschap, ende het selve betalen met het le-
ven.

Het aensicht
van Cathari-
na meer En-
ghelsch dan
menschelijck.

Als dit ghebodt ober het gantsch landt verkondicht
was/ quam gheheel de stadt Alexandria vol volckx uyt
versheyden plaetsen/om offerhanden te doen; ende alle
de autaren ende tempelen wierden besmet met 't bloedt
van de beesten/ die ter eeren van de duyvelen gedoodt/
ende op-ghesoffert wierden: daer den Keyser niet luttel
om verblijdt ende verghenoeght en was. De H. Catha-
rina vernam dit / ende beweeght zijnde door de liefde
van haren lieven brypdegom I e s v s onsen Salighma-
ker/ nam sy voor haer den Keyser selve aen te spreken/
ende hem te straffen van dit quaedt / waer mede hy het
ghemeyn volck bedroogh / ende met hem ter hellen
sleppte. Zijnde dan verghefelschapt met veel dienaren/
ghingh sy naer den tempel / daer doen ter tijdt den Key-
ser was. Sy quam met sijnen oorlof binnen/ ende ont-
hoedt hem / dat sy hem begheerde te spreken. Een ie-
ghelijck was verwondert/siende het aensicht van de H.
Catharina, dat meer Enghelsch dan menschelijck was;
daer by voeghende eene groote cerbaerhepdt ende son-
derlinghe ghemanierdicheyt. Sy quam by Maximinus:
ende

ende verclaerde hem met eene groote vrijmoedigheyt de verblindtheyt daer hy in was: om dat hy offerhande dede aen de afgoden, ende ghelijckenissen van menschen, de sonden ende ghebreen onderworpen, ende naer hem trock alle dit onwetende volck: het welck hy, als het hoofdt ende Prince, ghehouden was op den rechten wech te brenghen; dat hy moeste bekennen den waerachtighen Godt, die hem hadde gheschapen, ende het rijck ghegheven: den welcken, al was hy onsterffelijck, mensch voor ons gheworden was, ende met sijnen vville ghestorven aen den cruyce, om ons te verlossen van de doot, die vvy door onse sonden verdient hadden.

Den Keeser dese redenen hoorzende / wierdt beroert / ende bleef een luttelken tijds sonder haer te andwoorden: in het laetste seyde hy / dat sy hem sijne offerande soude laten doen / ende alsdan soude hy haer andwoorden. Hy dede haer leyden in sijn paleys: ende als hy ghedaen hadde / ghingh hy by haer / ende seyde: Seght ons nu wie ghy zijt / ende wat woorden dat ghy heden spraeckt? De H. Maghet andtwoorde hem: Mijn geslacht is in dese stadt ghenoech bekent: men noemt my *Catharina*; ick hebbe mijn leven over-ghebrocht in de studie van Rhetorica ende Philosophie: maer daer ick my meest af beroeme, is, dat ick Christene ben, ende tot bruydegom hebbe *Christum*, vvaerachtighen Godt, ende vvaerachtighen mensch. Daer naer begonste sy hem de redenen van haer ende van haer gheloobe te gheben / met sulcke sonderlinghe wijsheyt / wel-sprekentheyt / verballicheyt / ende gratie / dat den Keeser verflagen zijnde op haer sagh; verwondert zijnde van hare uptnemende schoonheyt / ende hoorzende de kracht ende 't gewicht van hare redenen / op de welke hy niet andtwoorden en konde.

Merckende dan dat daer eene meerdere wijsheyt moeste wesen om Catharinam te verwinnen dan de sijne / dede hy ontbieden upt alle de landen sijns rijcks / de alder-wijste en wel-sprekenste mannen die daer waren / om dat sy met de H. Maghet souden disputeren / en haer verwinnen: ende hy dede haer ter wijlen in sijn paleys bewaren. Daer quamen vijftigh seer wijse mannen / groote Philosophen ende wel-sprekende Orateurs / door het ghebodt van Maximinus / om met de heylighe

Hy v

ligh

De H. Catharina be-
rispt den
Keeser.

Wloeckmoed-
dighe and-
woorde van
de H. Catha-
rina.

Den Kēpser
ontbiedt 50.
gheleerde
mānen / om
met haer te
disputeren.

lighe Maghet te disputeren. Ende al is het sake dat sy lieden / vernemende waerom sy ontboden ende ghekomen waren / beschaemt wierden ; om dat hen-lieden dochte / dat het hen te cleyn ghedaen was / soo groot te achten eene vrouwe : de welcke / hoe groot een verstandt sy oock hadde / ende hoe gheleert sy was / nochtans maer en hadde eenen vrouwelijcken gheest : ende sy gaben dit aen den Kēpser te verstaen. Maer naer dat sy teghen de heplighe Catharina ghedisputeert hadden / ende van haer soo stom ghemaectt ende verwonnen waren / dat sy haer niet antwoorden en konden / wierden sy noch meer beschaemt ; ende bemerkten dat de menschelijcke wetentheydt de Goddelijcke niet wederstaen en kan / noch het menscheijck verstandt den gheest Godts. De vijftigh Philosophen vergaderden op eene plaetse / ende de ghehele stadt liep t'samen / om dese nieuwe saecke te sien ; in de welke vijftigh mannen ghhouden vooz de geleerdste van alle Universeitepten / ende zijnde als d'uptspraken der wijsheydt / soudē disputeren teghen eene achttien-jarighe Maghet / van de gheleertheydt ende het ghelooven / die teghenwoordigheydt vanden Kēpser selve.

Maer openbaert eenen
Enghel / ende
versterckt
haer.

Maer aen de heplighe Maghet openbaerde eenen Enghel / die tot haer seyde / dat sy niet vreesen en soude ; aenghesien dat Godt almachtigh haer eene hemelsche vwijsheydt soude in storten boven het ghene dat sy verkregen hadde met haren arbeydt ende neerstigheydt : dat sy victorie over de vijftigh Philosophen soude hebben ; dat sy de selve met veel andere bekeeren soude tot de kennisse Godts, ende het gheloove Christi IESV ; voor het welck sy oock soudē de doodt sterven ; ende dat sy daer naer ghecroont soude worden met de croone der martelien. Den Enghel seyde dit tot de heplighe Maghet / ende verdween ; latende haer seer wel-ghemoet met dese jonste ende troost des Heeren.

Dy quam in de sale daer alle het gheselschap vergadert was : ende eenen vande Philosophen / die den vermaerdsten / ende vooz den gheleertsten ghhouden was / seyde tot haer met een stuer aensicht ende ontweerdigheydt : Zijt ghy de ghene die met beroemelijcke ende vry-moedighe woorden lastert onse goden ? Ick ben't (seyde de H. Catharina) hoe-wel niet met beroemelijcke ende vry-moedighe vwoorden ; maer met sekerē ende waerach-

waerachtighe redenen. Den Philosoph begonste ter-
 fonde sijne argumenten ende besluyt-redenen voort te
 brenghen tot bescherminghe van sijne goden / die ghe-
 fondeert waren op de heerlijcke titelen ende namen /
 die hen de Poeten toe-schrijven; om te bewijfen dat Ie-
 sus Christus gheenen Godt en was / ter oorsake dat hy
 de schandelijcke doot des Cruys gheleden hadde; ende
 om dies-wille dat niet eenen van sijne Poeten en Phi-
 losophen hem voor soodanigh en hiel / noch van hem
 in sijne schriften en vermaende. Maer de alder-wijste
 Maget weder-seyde seer behendighlijck alle de besluyt-
 redenen van desen Philosoph; bewijfende claerlijck
 door de Philosophie ende naturelijcke reden / dat daer
 maer eenen Godt alleen en konde wesen / die den ma-
 ker ende oppersten autheur was van alles / dat daer
 gheschapen is; ende dat hunne goden / die sy aen-baden /
 gheenen Godt en konden zyn; aenghesien dat het on-
 kupfsche / boose / ende vesoepelijcke menschen hadden
 gheweest; van de welke hunne Poeten selve menich-
 maels groote boosheden ende schelmerijen verhalen.
 Ende al was het sake dat de Poeten / als dwaes ende
 ijdel zijnde / van Christo Iesus niet en spraken; dat noch-
 tans de Sybillen / die sy in grooter weerden hielen / als
 vrouwen die met den hemelschen gheest verlicht waren /
 seer hooghelijck van hem ghesproken hadden; ja dat sy
 veel tijds te voren eer het gheschiedde / geschreven had-
 den / dat hy uyt nijd soude ghevanghen worden / ende
 van sijn eyghen volck ghedoodt; dat hy soude verrijfen /
 op-climmen ten hemel / ende oordeelen de levende ende
 doode; voort-brenghende de plaetse van ieghelijcke
 Sybille met sulcke groote klaerheydt ende uytneemt-
 heydt / dat den Philosoph / die te voren hooghmoedigh
 ende op-geblasen was / beschaemt bleef / ende voor goet
 hiel alle het ghene dat de Maghet seyde. Want sy
 sprack met soodanighe majestejt / ende met sulcke uyt-
 nemende wel-sprekenheydt / gratie / ende vperigheydt
 des gheests / dat men daer uyt lichtelijck ende claerlijck
 bemercken konde / dat dese sake van de almoghende
 handt des Heeren quam; ende dat de scherp-sinnighe
 redenen / ende de wijsheydt van de heplighe Maghet
 gheensins menschelijck / maer t'eenemael Goddelijck
 ende hemelsch waren / die men niet weder-staen en
 kan.

Hy dispu-
 teert teghen
 de Philoso-
 phen / ende
 verwint
 hen.

Den

Antwoorde
bande Phi-
losophe aen
den Keysler.

Den Keysler wierdt hier over verbaest: ende siende dat de Philosophen verstaude, bebal hy d'andere Philosophen/dat sy hem souden helpen; ende teghen de H. Maget te belde komen. Maer sy en wilden't niet doen; soo wel om dat desen Philosophen den vermaertsten ende den uptnemensten van allen was/ als oock om de redenen dat de H. Maget hen hadde verwonnen; alsoo dat sy niet en wisten wat antwoorden. Ende daerom antwoorden sy allegader den Keysler met eene stemme/ dat sy allegader verwonnen waren in desen Philosophen hunnen mede-gheselle (die den wijsten was) ende dat sy allegader met hem beleden / dat dese Maghet de waerhepdt seyde; ja dat sy tot dien tijdt toe hadden verblindt gheweest / aenbiddende als goden/ die't niet en waren; ende dat IESVS Christus alleen eenen waerachtighen ende eenigen Godt was/ dien Catharina beledt ende aenbadt/ende sy allegader met haer beleden ende aenbaden.

Den Keysler
bebeelt dat-
men de
Philosophen
soude ver-
bzanden.

Catharina
vertroostse.

Maximinus meynde te versten van quaethepdt ende raserijse/ als hy dit hoorde: ende ghelijck hy uyt sy-selven rasende ende toornigh was/ dede hy terstont een groot vyer ontsteken/ om daer alle de vijftigh Philosophen in te verbzanden. T vyer wierdt ontsteken: ende alsoo sy't sagen/ vielen sy de heylighe Maghet te voet; haer met tranen biddende / dat sy Godt wilde bidden / dat hy hen wilde vergheven de sonden / die sy teghen hem als verblinde hadden ghedaen; aenghesien dat sy nu met sijn licht verlicht / en bereypt waren het Doopsel t'ontfanghen/en voor hem te sterben. De gloziuse Maget verblijde haer in Godt/om dat sy sagh dat de waerhepdt over de leughen triompheerde / de Christelijcke waerhepdt over d'ijdele Philosophie/ den waerachtigen ende reuwigghen Godt over de menichte de goden. En om dat dese mannen / die te voren den naem van wijse hadden/ ende nu waerachtelijken sulckx waren/ hett aen Christo onderwierpen (die d'euwighe wijsheyt des Vaders is) ende als vrome soldaten niet verbaert en waren om in den strijdt te komen/ ende hun leven voor hem te geven: daerom vertroostede sy hem / ende gaf hem moedt segghende: dat sy sekerlijck souden weten, dat Godt hunne sonden vergaf; aenghesien sy om sijnder liefden meer achtreden den hemelschen dan den aerdschen Coninck; dat het vyer hen een Doopsel soude zijn.
ende

ende hunne zielen soude suyveren; op dat de selve ghe-
reynight zijnde, souden gheoffert worden in de Godde-
lijke teghenwoordigheydt: al-waer sy vergeldinghe
souden ontfanghen van dese doot, ende de onsterffe-
lijke croone van soo glorieuse victorie. Dooz dese wooz-
den wierden sy vertroost: ende hen-selven dickwyls teec-
kenende met het teecken des H. Cruys/ ende noemende
den naem van IESVS Christus, wierden sy in 't byer
gheworpen/ende gaben hunnen gheest aen Godt.

Daer na quamen sommighe Chyristenen / die heyme-
lijcken hunne Reliquien op namen; ende vonden de lich-
hamen soo gheheel ende ongheschent / dat daer niet een
haz aen versenght en was. Dooz dit miracel toonde
Godt/ hoe aenghenaem hem dese offerhande hadde ghe-
weest / die dese wijsse mannen van hen-selven ghedaen
hadden: en veel Heydenen bekeerden hen tot den ghe-
loobe/voor 't welck sy hun leven hadden gegeven. Wie
en bemerckt in dit werck niet de wijshepdt/macht/ende
grootheyt van onsen Godt: en hoe hy dooz eene swacke
vrouwe heeft verootmoedicht de hooberdige/ den Key-
ser beschaemt/de hoocheyt der werelt neder-gheworpen/
de blinde verlicht/en ghemaect dat de ghene/die te vo-
ren verbolghden de waerheyt/vervolght wierden/ende
voor de selve sterven met vzeught ende blijdschap:

Niet een
haz is ver-
senght aen
de doode
Philosophen.

Maximinus wiert seer ghestoort om dese sake / ende
hadde groote begheerte om Catharina, 't zy met goet-
hepdt oft quaethepdt/tot sijnen wille te brenghen/ ende
haer met lief oft leet te dwingen offerhande te doen aen
de afgoden. Hy vondt gheraden haer eerst met goetheyt
aen te gaen/ oft hy met smeekinghen ende presentatien
soude konnen vermozwen het volstandigh herte vande
heplighe Maghet. Hy dede haer groote beloften; hy
sprack haer aen met een ghebeynsde vaderlijke liefde/
ende ghebypckte alle listen om haer te brenghen tot al-
le 't ghene dat hy begheerde. Maer alsoo alle het selve
niet en konde beweghen het herte van de salighe Ma-
ghet/ om dat sy ghewont was met de liefde van haren
lieben bypdegom; veranderde hy alle de soetighepdt
ende smeekinghen in verbaertheden ende dreggemen-
ten/ segghende/ dat hy haer seer wreedelick soude doen
ygnighen. Waer op sinte Catharina andtwoorde:
Doet al dat u belieft; vvaant hoe vvreedt uvve tor-
menten zijn, sy sullen een eynde hebben; ende den
loon

Den Keyser
arbejdt om
S. Catharina
te herleypden.

loon der selver sal eeuwelijcken duren. Daer-en-boven ick hope in Godt, dat veel volckx van uwen huylse ende paleyse door mijnen middel sal saligh vvorden. Dit sepde de Heplighe: ende Godt verleende haer 't selve.

Hier dooz verloos den Keyser den moedt / dat sijne konsten ende listen iet souden moghen helpen. Sy dede haer ontkleeden / ende ghecesselen met rouwe zenuwen van ossen. Sy ontkleedden de supvere Maget / dat haer een swaer torment was: ende de woede beulen begonsten dit teeder lichaem met slaghen twee uren lanck te ober-ballen / dat witter dan albafter was / ober-deckende 't selve met den bloede: waer af de teghenwoordighe soo groot een medelijden hadden / dat sy veel tranē storteden. De Maghet was soo sterck / als oft haer lichaem van steen hadde gheweest; hoe wel dat het bloedt / dat daer upt-liep / wel bewees dat het van vleesch was.

Na dit torment wiert sy ghelept in eenen donckeren karcker met veel wakers; en daer wiert bevolen / dat men haer niet te eten en soude geven: maer in twaelf daghen dat sy daer was / vooz-sagh haer Godt, sepndende d'Enghele om haer te besoecken / te gheneesen / te toeben; ende eene duppe / die haer alle daghe brocht dat sy van doen hadde tot haer onderhoudt.

De Keyserinne quam S. Catharina hier inden karcker besoecken; verwondert zijnde van 't ghene dat sy hoorde segghen van hare schoonheyt / wijsheyt / sterckheyt ende stantvastigheyt inde tormenten. Sy quam 's nachts / verghefelschapt met eenen Capiteyn vanden Keyser ghenoeemt Doryphrius / ende andere soldaten. De Keyserinne gingh inden karcker / sy sprack de heplighe Maghet aen; de welcke soo veel dede met hare woorden ende redenen / dat sy haer soo lief kreegh / ende ghewont wiert met de liefde Godts / dat sy het ghelooft ontvingh / ende ghedoopt wiert / met Doryphrius ende twee hondert andere soldaten / zijnde bereedt om vooz Christus te steruen / als 't noot soude wesen. Ende om dat de Keyserinne om hare swackheyt vreesde tormenten te lijden / gaf de heplighe Maghet haer moedt / om die met vrolyckheyt (indien 't noot ware) te verdragen; segghende / dat Christus in haer herte soude zijn; ende haer sterckeydt geven om die te verdragen, ende daer naer de croone der onsterffelijckheyt tot eenen loon.

Catharina
wordt seer
ghegheeffelt.

Sy wordt
van eenen
Enghel
ghespyft.

Sy bekeert
de Keyserinne
met
twee hondert
soldaten.

IESVS *Christus* openbaerde in den karker aen sijne liebe bruydt *S. Catharina*, ende seide tot haer / dat sy niet en soude vreesen; aenghesien hy met haer was; ende dat de tormenten haer niet en souden verwinnen: ende naer dat sy veel menschen door haer exempel tot sijnder kennisse soude ghebrocht hebben, dat sy soude ontfanghen den loon der eeuwigker vergheldinghe.

Maer twaelf daghen / vernemende *Maximinus* dat de *H. Maghet* noch leefde / ende dat sy in soo veel dagen van gheenen hongher oft ghebreck ghestorven en was / dede hy haer wederom voor hem brengen: ende siende haer niet alleenlijck levende / maer oock ghesont / blinkende / ende soo schoon / als sy was eer dat sy gepijnicht was; wierdt hy verschriekt / ende verbaest; ende sprack haer goedertierlijcken aen / om haer te bedrieghen / segghende; dat hy wel bemerkte / dat sy door de groote gratien ende haer uptnemende schoonheydt weerdigh was *Kepserinne* te zyn van de gheheele werelt. De wijse *Maget* bemerkte terstont wel den strick des dubbels / ende sy seide tot den *Kepser* / dat hy niet achten en soude de schoonheydt des lichaems, die als eene bloeme versienst ende verdrooght; maer de schoonheydt der zielen, die altoos bloeyt ende duert, ende die de ghene is, die de Heylighen in den hemel hebben.

Ten laetsten naer veel andere propoosten die de *H. Maghet* ende den *Kepser* sonderlinghe hadden; bevehstende den tyran het herte van de *H. Maghet* met sijne loofsheyt / ende sy hem wederstaende met wonderlijcke vromigheydt ende kloekheydt; siende dat hy niet en voorderde / dede hy maecten een ghereedtschap van vier raderen / beslaghen met naghelen ende scherpe punten; ende in sulcker voeghen in malckanderen gewrocht / dat / als de *Maghet* aen een van de selve soude ghebonden zyn / ende het radt om-draepen soude / haer lichaem soude verscheurt worden met dit schroomelijck ghereedtschap. Sy bonden de vrome *Maghet* aen het radt / ende de beulen begonsten het selve om te draepen: maer haren lieben bruydegom en verliet haer in dit wreedt torment niet. Want eenen Enghel des hemels ontbondt haer terstont / brenkende de banden daer sy mede ghebonden was; ende brack dit wreedt ghereedtschap / scheurende de raderen van een / met soo grooten ghelwelt / dat sy met het rasch omdraepen veel *Wepdenen* doodden /

Sp worde
van Christus
inden karc
ker besosht

Schoonheyt
der zielen
gaet de
schoonheyt
des lichaems
te boben.

Catharina
wordt op
raderen
ghebonden.

Den Enghel
beschermt
haer.

doodden / die daer teghenwoozdigh waren / ende waren
 komen sien: ende andere / die niet beschadicht en waren /
 riepen met luyder stemmen / segghende : Groot is den
 Godt der Christenen . Wat herte is daer soo versteent /
 dat niet vermozwt en soude worden dooz dit mirakel ?
 ende wat tygher soo fel / die niet tam en soude worden
 dooz dese wonderlijckheden ?

Maer Maximinus was selder dan een tygher / har-
 der dan eenen steen / ende dan eenen diamant ; en daer-
 ont en wierdt hy niet beweeght : maer latende hem
 duncken / dat het eene groote kleynghepdt ende verach-
 tinghe vooz hem was / verwonnen te worden van een
 teerdere Maghet ende vrouwelijcke kranckheyt ; begon-
 ste hy te soecken andere nieuwe ende vzeesselijcke toz-
 menten / om haer ter doodt te bzenghen . De Keyserinne
 vernam dit : ende niet langher konnende verbergen het
 vper / dat in haer herte vzande / ghingh sy by den Key-
 ser / hem berispende met straffe ende statighe woorden /
 van de vzeedhepdt die hy tegen Catharina aenrechtete /
 ende oock teghen andere Christenen ghebruyckte ; belij-
 dende dat sy Christene was / ende dat sy berept was om
 te steruen vooz de belijdinghe van Christus . Den tyran
 wierdt uyt sijn sinne : ende hy beval terstondt datmen
 sijne hups-vrouwte van hem soude doen / ende datmen
 haer soude onthoofden / ende met haer Porphyrius / en
 de twee honderdt soldaten : want hy vernam / dat sy
 Christenen gheworden waren . Alsoo wierdt volbrocht
 het ghene dat de H. Catharina gheseyt hadde / dat som-
 mighe van 's Keyfers hups dooz haeren middel souden
 d'eeuwighe salighepdt verkrifghen . De Keyserinne ont-
 singh het vonnisse van hare doodt met blydschap / ende
 sy sprack H. Catharina aen ; haer biddende met groote
 devotie / dat sy Godt vooz haer wilde bidden / om dat hy
 haer in desen strydt wilde by-staen . Ende sy seyde tot
 haer : En vreeft niet ; gaet ; Godt is met u , ende ghy sult
 met hem eeuwelijcken regneren . Als de Keyserinne dese
 woorden hoorde / nam sy oorlof aen haer / ende het von-
 nisse van den tyran wierdt teghen haer / Porphyrius / en
 sijne soldaten volbrocht : welcken soo verbittert was
 dooz het bloedt van sijne hups-vrouwte ende sijne diena-
 ren / dat hy H. Catharina oock beval t'onthoofden ; aen-
 ghesien sy soo standvastigh bleef ; ende hy gheene hope
 en hadde / om haer tot sijn voornemen te bzenghen .

Maxi-
 nus doet de
 Keyserinne/
 Porphyrius
 ende 200.
 soldaten
 dooden.

Doo haest als-men vernam de wyede sententie van ^{Op} berwyft
 den tyran/liep de geheele stadt by een; mannen en vrou- ^{S. Cathari-}
 wen/ heeren ende jouffrouwen / oude ende jonghe/ ter ^{na} ter doot.
 plaetsen daer sy sterben soude. Als de H. Maghet daer
 quam/ende sy saghen hare gracie ende gheschicktheydt/
 schepdden daer veel van deernisse: maer sy was seer
 verheught in den geest/ ende scheen in haer aenschyn te
 zyn eenen Seraphin: sy hief hare schoone ooghen ende
 handen na den hemel/ende dede haer gebedt tot Godt; ^{Het laetste}
 hem danckende voor de ghenade die hy haer gedaen had- ^{ghebedt}
 de;ende sonderlingen,om dat hy hem geweerdicht had- ^{van de H.}
 de,haer te nemen tot eenen brant-offer; hem op-dragen- ^{Catharina.}
 de het bloedt, dat sy voor hem vergoot,als eenen Gods-
 penninck van hare oprechte ende waerachtighe liefde. Sy
 badt hem hertelyck,dar hy haren gheest wilde suyver en
 reyn ontfanghen: ende dat hy niet en soude toelaten,dar
 haer lichaem soude komen in de handen van dese ongod-
 delijcke beulen. Sy begheerde oock,dar alle de ghene die
 tot haer devoot ende ghedienstigh waren, die van haer
 ghedachtenisse hielen, ende haer aen-riepen in hunnen
 noodt, bystandt van hem mochten verkrijghen,ende van
 hem verwerven het ghene dat sy begheerden; indien het
 hen nutsaem ende voordierlijck ware tot hunner zielen
 saligheydt. Oock verfochte sy, dat hy bermhertichlijck
 vvilde verlichten met sijnen goddelijcken strael, alle de
 menschen die daer tegenvoordigh vwaren, hen brengen
 tot sijne kennisse, ende ontfteken met het crachtigh vyer
 sijnder liefde.

Na dat de alder-salichste bypdt Christi Iesv dit ghe-
 seft hadde/wierdt sy onthooft dooz eene bande soldaten:
 ende siet/upt de wonde liep melck in plaetse van bloedt; ^{Het haren}
 Godt den Heere niet willende dat het onbebleekt en ^{hals bloept}
 lichaem van sijne ghetrouwe bypdt in de onsupbere ^{melck booz}
 handen der scherp-rechteren vallen soude (ghelijck sy ^{bloedt.}
 begeert hadde)sondt sijne hemelsche dienstbare geesten/
 om het selve wech te nemen. Dese droegen het/niet son-
 der eene groote eerbiedinghe/ op den bergh Sinai/ ende
 begroeden het aldaer. Christus onsen Salighmaker/om ^{Sy wordt}
 de H. Catharinam te vereeren/laet upt haer lichaem bloe- ^{van d'En-}
 den eene ober-soete vochticheyt/die seer crachtich is om ^{ghelen be-}
 alle siekten te ghenesen. En den Keeser Justinus heeft ^{graben.}
 naderhant op de selve plaetse eene heerlijcke kercke en
 clooster ghetimmert/in de welke sy ghe-cert wordt.